

Vlastivědná společnost muzejní v Olomouci

v závěrečné
třetině
roku
2014

Vážení a milí přátelé olomoucké vlastivědy,

po volných prázdninových dnech jsme tu opět s aktuální informací o programu Vlastivědné společnosti muzejní v podzimních měsících roku 2014. Náš program začíná opět již v září vlastivědnými exkursemi, a vycházkami po stopách prehistorie, za vojenskými památkami i podzimní přírodou. Od října potom nabídneme tradiční přednášky z kulturní historie, které doplní jistě zajímavé aktuální informace o nových archeologických výzkumech v Olomouci. Protože letos uplynulo 100 let od zahájení první světové války, připravili jsme cyklus přednášek a exkursí, které se budou zabývat vojenskou historií ve vztahu k Olomouci. Naše odborné sekce žijí také čilým klubovým životem, do něhož můžete nahlédnout po dohodě s předsedy sekcí.

Vlastivědné muzeum nám opět nabízí prostory Horní klubovny, pod názvem Radeckého sál, kde se můžeme scházet každou středu. Máme za sebou jednání Výroční členské schůze, na níž byl zvolen výbor VSMO, který se schází každé první úterý v měsíci. Výbor se bude řídit návrhy z přijatého usnesení a bude řídit činnost odborných sekcí.

Aktuální informace o případných změnách našeho programu budou nadále uváděny v měsíčníku KDY-KDE-CO a také na naší vývěsce na budově muzea. Nově také nabízíme informace o naší činnosti na internetových stránkách [www: olomouc.cz](http://www.olomouc.cz) a historicka.olomouc.cz.

Věřím, že si naši členové i široká olomoucká veřejnost vyberou z podzimní nabídky našich akcí, uvedených v tomto listu. Těším se na setkání a přeji hodně zajímavých zážitků v závěru tohoto roku.

Bc. Ján Kadlec, předseda VSMO

V červenci si svět připomněl 100. výročí vypuknutí první světové války 1914–1918. V našich městech i na vesnicích zůstaly památky na tuto katastrofu se seznamy jejích zbytečných obětí, ale i na šťastný konec ve prospěch samostatnosti našeho národa. (Jako např. v Olomouci-Černovíře – na snímku.) Vzpomínka na první světovou válku bude tématem také několika našich pořadů: 13. září, 22. a 29. října a 5. listopadu.

Navštivte nás

Ani ve druhé části roku 2014 nebude důvod k změně pracovního kontaktu s námi.

Jsmo vám opět k dispozici v naší místnosti ve dvoře Vlastivědného muzea v Olomouci na náměstí Republiky č. 5:

**v pondělí od 14 do 16 hodin
ve čtvrtek od 15 do 17 hodin.**

V těchto dnech a hodinách je možno získat podrobnější informace o našem programu, ale i uplatnit návrhy, náměty, případně námitky a stížnosti. V uvedeném čase také telefonicky na čísle **585 515 135**.

VLASTIVĚDNÉ VYCHÁZKY

Dokud bude (snad) prát počasí, dáme přednost setkávání mimo budovu Vlastivědného muzea ve volném prostoru, zpravidla v sobotu od 14 hodin.

K tradiční vlastivědné vycházce vždy o svátečním novoročním odpolední jsme se naposledy sešli 1. ledna 2014 už po třinácté (na snímku pod schody k Blažejskému náměstí). Schůzka v první den roku 2015 je tedy v souvislé řadě čtrnáctá. Na krátké cestě z náměstí Národních hrdinů k chrámu sv. Mořice si něco povíme o historii tohoto prostoru a o změnách, které sem přinesl vývoj města po zrušení pevnosti.

6. září – návštěva s prohlídkou renovované **Korunní pevnůstky** u Michalského výpadu a představení skutečných bojových akcí z vojenské historie pod názvem **Olmütz 1814**. V rámci letošních Dnů evropského kulturního dědictví připravila sekce Historická Olomouc, vede Bc. Ján Kadlec. Sraz, jak uvedeno, **ve 14 hodin** před vchodem do pevnůstky.

13. září – vycházka s výkladem kolem vojenských hrobů a pomníků připomínajících oběti dvou světových válek **na Ústředním hřbitově v Olomouci-Neředíně**. Provází PhDr. Milan Tichák, sekce Historická Olomouc. Sraz na konečné zastávce tramvají u krematoria **ve 14 hodin**.

V úterý 23. září – exkurse s odborným výkladem **k hudebním sbírkám Vlastivědného muzea v Olomouci**. Připravila sekce hudební, provází Mgr. Filip Hradil a Ing. Ladislav Kunc. Sraz **v 16 hodin** před muzeem na náměstí Republiky. Pozor! Vzhledem k omezenému prostoru, kde jsou deponovány vzácné hudební nástroje, by nás nemělo být víc než 15 osob. V opačném případě se program zopakuje ještě **od 17 hodin**.

11. října – exkurse za poznáním minulosti (i budoucnosti nově otevřené expozice) **do fortu č. XXII v Černo-víře** (při cestě k Chomoutovu). Zve nás sekce Historická Olomouc, vede Bc. Ján Kadlec. Sraz **ve 14 hodin** před pevnůstkou.

Na další venkovní setkání se budeme těšit až při **TRADIČNÍ NOVOROČNÍ VYCHÁZCE** za poznáním olomoucké historie na Nový rok 1. ledna 2015. Vede PhDr. Milan Tichák, sraz toho dne **ve 14.30 před poliklinikou SPEA na náměstí Národních hrdinů**.

PŘEDNÁŠKY – BESEDY

Pokud neuvedeno jinak, konají se zpravidla vždy ve středu od 17 hodin v sále Radeckého v I. poschodí (Horní klubovna).

10. září – na pozvání archeologické sekce promluví Mgr. Richard Zatloukal, Ph.D., a další na téma **Aktuální archeologické výzkumy v Olomouci** – ve Wurmově ulici.

24. září – vzpomínky na spisovatelku, autorku loutkových her, výtvarnici a učitelku **Vojtěšku Baldessari-Plumlovskou** (1854–1934) připomene doc. PhDr. Milada Písková, CSc. Připravila sekce literárně-historická a sekce historická.

Místem našich setkání na cestě za novými poznatky bude opět nejčastěji sál Radeckého, dříve známý jako Horní klubovna. Máme zde k dispozici také potřebnou audiovizuální techniku a staráme se, aby na náležitě výši byl i program, lektori i jejich projev. Jsme rádi, že naši snahu oceňují svou hojnou účastí i posluchači, jako na přednášce z dějin dávných Bělidel – Sokolské ulice dne 6. února 2014 (na snímku).

1. října – hudební sekce se sekcí literárně-historickou připravily pořad k Roku české hudby s hudebními ukázkami a s názvem **Antonín Dvořák a svět**. Uvádí ing. Ladislav Kunc a Mgr. Jana Loskotová.

8. října – odborná pracovnice Vlastivědného muzea Mgr. Monika Kyselá nás spolu se sekcí přírodovědnou zavede **do světa mechorostů**.

Není vyloučeno, že se některý z nabízených pořadů uskuteční z nějaké příčiny i ve větším prostoru muzea, kterým je sál Václava III., donedávna nazývaný Václavkovým sálem. Takovým důvodem k přeložení byl například nečekaný zájem návštěvníků o dějiny prostoru dnešní Galerie Šantovka 16. ledna 2014. Do menšího sálku Radeckého se prostě všichni nevešli.

15. října – archeologická sekce pozvala Mgr. Petra Kostřhuna z Moravského zemského muzea Brno – Anthropos, aby nám připomněl život a dílo olomouckého studenta, světznámého moravského archeologa a speleologa **Karla Absolona** (1887–1960).

22. října – k připomínce stého výročí začátku první světové války patří přednáška **Příběhy pomníků padlých na Olomoucku**. Slovem a obrazem uvedou Bc. Ján Kadlec a PhDr. Milan Tichák, sekce Historická Olomouc.

29. října – lekce z historického místopisu na téma **Vojenské nemocnice v Olomouci v době první světové války**. Promluví Jaroslav Hudský, společnost Signum Belli. Připravila sekce Historická Olomouc.

5. listopadu – s novými poznatky **o obětech války uložených v jihoslovanském mauzoleu v Bezručových sadech v Olomouci** nás seznámí historik PhDr. Arnošt Skoupy z Univerzity Palackého, na pozvání sekce Historická Olomouc.

12. listopadu – beseda **nad kronikou města Olomouce**. Promluví mnohaletý městský kronikář Mgr. Lubomír Kalusek, připravila sekce literárně historická.

19. listopadu – na pozvání sekce archeologické nás JUDr. Jaroslav Sovinský, Ph.D., z Univerzity Palackého uvede **do tajemného světa irských megalitů**.

26. listopadu – Hudební sekce ve spolupráci s Katedrou muzikologie FF UP v Olomouci nás zve k besedě a poslechu v pořadu **Živé hudební umění v Olomouci**.

10. prosince – **Dvě nové archeologické památky na Olomouckém hradě** představí PhDr. Vít Dohnal, CSc., v programu sekce archeologické.

17. prosince – o životních osudech **generála Josefa Šnejdárka, „českého Pattona“** (1875–1945), promluví doc. PhDr. Milada Písková, CSc., historická sekce VSMO.

ODBORNÉ SEKCE SOBĚ

Jistě není potřeba příliš výrazně upozorňovat, že VSMO nenabízí jen pořady určené pro širokou veřejnost (jak jsou uvedeny v předchozích odstavcích), ale dává možnost hledat cesty za poznáním také v užším kruhu speciálně zaměřených sekcí. Kromě výše zmíněných sekcí,, z jejichž aktivit povstal i tento program na zbytek roku 2014, stojí za zmínku:

SEKCE ASTROLOGICKÁ koná pravidelné schůzky v pracovní místnosti VSMO ve dvoře muzea **každou lichou středu v měsíci od 17 hodin**. Schůzka ve **středu 3. prosince** bude mít poněkud jiný ráz pod názvem **Astrologický Mikuláš**.

NUMIZMATICKÁ SEKCE mívá svá setkání se zavedeným programem vždy **třetí sobotu v měsíci od 8 hodin** v Radeckého sále.

Na schůzce **v sobotu 20. září** si účastníci vyslechnou přednášku Mgr. Filipa Hradila s názvem **Uničovský zlatý poklad**.

Program schůzky **v sobotu 18. října** obohatí přednáška Bc. Pavla Kašpara z Univerzity Palackého na téma **Římské mince v olomouckých nálezech**.

SEKCE KAKTUSÁŘSKÁ si ke schůzkám vyhradila vždy **první sobotu v měsíci od 9 hodin** (tj. 6. 9., 4. 10., 1. 11. atd.). Také tam jsou odborná sdělení (ale i jiné zajímavosti) součástí programu.

GENEALOGICKÁ SEKCE si zvykla na schůzky vždy **třetí úterý v měsíci** (16. 9., 21. 10. atd.) **od 15.45 hodin** v pracovní místnosti VSMO (v domečku).

FOTOGRAFICKÁ SEKCE se pravidelně schází rovněž „v domečku“ vždy **každou sudou středu v měsíci v 16 hodin** (po týdnu se střídá se sekcí astrologickou).

SEKCE PRO DĚJINY LÉKAŘSTVÍ se schází již z dávné tradice pětkrát do roka, vždy po dvou měsících **v pátek od 15 hodin** v Radeckého sále. Na programu každého setkání jsou zpravidla dvě odborně zaměřené přednášky.

24. října – MUDr. Jan Strojil: **Historické kořeny klinické farmakologie** a Ing. Roman Gronský: **Vzpomínky mého otce MUDr. Lothara Gronského**.

12. prosince – ke vzpomínce na prof. MUDr. Karla Amerlinga přednáška **Významné milníky vývoje II. interní kliniky Fakultní nemocnice v Olomouci**. (Lektor bude určen později – sdělíme včas.)

PŘÍRODOVĚDNÁ SEKCE také v **podzimních měsících (dokud porostou houby)** přidá službu **populár-**

ní MYKOLOGICKÉ PORADNY. Je k dispozici **každé pondělí od 16 do 17.30 v místnosti VSMO ve dvoře muzea**.

Cesty do přírody v programu sekce přírodovědné, ještě častěji archeologické, ale také vlastivědné zájezdy a další příležitosti přijdou na řadu zase v jarních a letních měsících roku 2015. (Na jejich přípravě už pracujeme.) Na snímku vzpomínka z 26. dubna 2014 z putování za poznáním zaniklých vápenek kolem Javoříčka, které objevil archeologický průzkum.

Nakonec malé ohlédnutí Z výroční zprávy členské schůze

Od naší poslední výroční členské schůze, která se konala 24. dubna 2012, již uběhly dva roky. Podle platných stanov před vás předstupuje výbor Vlastivědné společnosti muzejní, aby mimo jiné předložil přehled naší činnosti za uplynulé dva roky.

Naše práce byla poznamenána v loňském roce významným výročím 130 let od vzniku Vlasteneckého spolku muzejního. K tomuto výročí byla zorganizovaná odborná konference a ve spolupráci s VMO také malá výstava v prostorách muzea. Během uplynulých dvou let se nám podařilo připravit celkem 123 akcí přístupných veřejnosti. Byly mezi nimi již tradiční velmi navštěvované Novoroční vycházky za zapomenutými místy Olomouce, ale i dalších 32 vlastivědných vycházek, přírodovědných a archeologických exkursí, dvě odborné konference, tři koncerty a tři výstavy. Hlavní náplní naší činnosti byly odborné přednášky a besedy, většinou doplněné vlastní audiovizuální technikou. Celkem jsme se sešli na 69 přednáškách za poměrně velké účasti našich členů. Nelze zapomenout ani na velmi oblíbené vlastivědné zájezdy, kterých bylo dvanáct, z toho jeden vícedenní na Šumavu a do zahraničí, například do Kladska a Strážné Hory v Polsku. Velmi pěkné bývají výstavy sekce kaktusářů a hudební sekce uspořádala také tři koncerty, z toho jeden k již vzpomínanému výročí. Některé akce se konaly zásluhou spolupráce více sekcí, například

hudební a literárně-historické. Za uplynulých dvacet měsíců nám vychází přes šest akcí měsíčně.

Většinu přednášek, vycházek a exkursí nám zajistily sekce Historická Olomouc pod vedením Jána Kadlece a Milana Ticháka, archeologická sekce vedená Pavlínou Kalábkovou a přírodovědná sekce v čele s Jiřím Lazebníčkem. Hned v závěsu přišly s nabídkou sekce literárně-historická vedená Janou Loskotovou a sekce hudební v čele s Ing. Ladislavem Kuncem.

Z usnesení členské schůze ze dne 15. 4. 2014

Výroční členská schůze VSMO schvaluje přednesenou výroční zprávu o činnosti od 24. 4. 2012 do dnešního dne a tím vyslovuje uspokojení s dosavadní prací výboru.

Uznává za právoplatnou volbu nového výboru VSMO ve složení: PhDr. Vít Dohnal, CSc., Bc. Ján Kadlec, Mgr. Pavlína Kalábková, Ph.D., Bohumila Kühnová, Ing. Jiří Lazebníček, Mgr. Jana Loskotová, Lucie Pospíšilová, Mgr. Jiří Suchomel, PhDr. Milan Tichák, Mgr. Josef Urban, Prof. PhDr. Ludvík Václavek, CSc., doc. PhDr. Milada Písková, CSc., i revizní komise ve složení: Miluše Brixová, Miloslava Jurečková, Ing. Zora Uhrová.

Schvaluje udělení čestného členství PhDr. Vítu Dohnalovi, CSc., a Ing. Jiřímu Lazebníčkovi.